

Mirosława Różycka

Biblioteka Główna Uniwersytetu Szczecińskiego

Współpraca bibliotekarzy województwa zachodniopomorskiego

Streszczenie. Współpraca w środowisku bibliotekarskim jest jak najbardziej możliwa. Przykładem takiego dobrze rozumianego współdziałania – i to nie tylko między bibliotekami naukowymi, publicznymi, ale również między bibliotekami działającymi w muzeach czy archiwach – jest Zachodniopomorskie Porozumienie Bibliotek. W artykule przedstawiono powstanie porozumienia, wspólne działania oraz wymierne efekty współpracy. Opisano także współpracę wykraczającą poza granice regionu i kraju.

Słowa kluczowe: Zachodniopomorskie Porozumienie Bibliotek – ZPB, współpraca regionalna, współpraca ponadgraniczna, biblioteka cyfrowa, Bibliotekarz Zachodniopomorski, integracja.

Współpraca pomiędzy bibliotekarzami z różnych bibliotek jest działaniem, do którego nie trzeba nikogo przekonywać. Wieloletnie doświadczenia związane z funkcjonowaniem zachodniopomorskiego środowiska bibliotekarskiego utwierdza w przekonaniu, że wspólne podejmowanie działań daje znacznie lepsze efekty niż realizacja ich indywidualnie przez pojedyncze biblioteki.

Zbudowanie dobrego, trwałego porozumienia nie jest jednak proste. Takie próby kończą się często na samym początku lub tuż po zakończeniu realizacji wspólnych zadań bądź projektów. Tak też było początkowo w przypadku Szczecina. W 1999 roku grupa czterech bibliotek akademickich zawiązała formalne porozumienie, tworząc Szczeciński Zespół Biblioteczny (SZB). W skład zespołu weszły biblioteki założycielskie: Politechniki Szczecińskiej, Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie, Uniwersytetu Szczecińskiego, Wyższej Szkoły Morskiej w Szczecinie. Celem SZB było podejmowanie wspólnych działań na rzecz stworzenia możliwie najlepszych warunków dostępu do wiedzy i informacji dla środowiska Szczecina. Głównym zamierzeniem był wspólny zakup oprogramowania bibliotecznego w celu integracji istniejących baz katalogowych bibliotek –

członków zespołu i udostępnianie ich w sieci. Efektem działań porozumienia był grant otrzymany w 2000 roku na zakup i wdrożenie systemu bibliotecznego Aleph, pozyskany z Fundacji im. Stefana Batorego. Po zakończeniu realizacji projektu biblioteki ustaliły własne priorytety dotyczące dalszego rozwoju systemu i każda z nich poszła swoją drogą¹.

Koncepcja zintegrowania szczecińskiego środowiska bibliotekarzy odrodziła się ponownie w 2004 roku. Na pierwszym spotkaniu dnia 7 lipca 2004 roku postanowiono zawrzeć porozumienie dotyczące podejmowania i realizacji wspólnych działań mających na celu przede wszystkim poprawę jakości usług bibliotecznych. W ciągu kolejnych miesięcy odbyło się wiele spotkań roboczych, na których omawiano najważniejsze sprawy nurtujące szczecińskie środowisko bibliotekarzy. Przygotowywano również, wielokrotnie modyfikowany zgodnie z sugestiami prawników, tekst porozumienia. Dnia 10 maja 2005 roku rektorzy uczelni i dyrektorzy bibliotek (członków porozumienia) podpisali Szczecińskie Porozumienie Bibliotek (SPB). Uczestnikami i założycielami SPB były ówczesne biblioteki uczelniane Szczecina: Akademii Morskiej w Szczecinie, Akademii Rolniczej w Szczecinie, Politechniki Szczecińskiej², Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie³, Uniwersytetu Szczecińskiego oraz dodatkowo Książnicy Pomorskiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Szczecinie. W celu realizacji zawartych w porozumieniu zadań członkowie SPB zobowiązali się m.in. dążyć do poprawy dostępu do informacji o zbiorach szczecińskich bibliotek, wspierać działalność naukową szczecińskich bibliotekarzy, działać na rzecz stałego podnoszenia kwalifikacji pracowników bibliotek, integracji szczecińskiego środowiska bibliotekarzy. Dla zrealizowania wytyczonych celów członkowie porozumienia starali się pozyskać środki zewnętrzne. Na takie fundusze największe szanse miała Książnica Pomorska ze względu na niezależność finansową i podległość pod Urząd Marszałkowski dysponujący funduszami europejskimi. Możliwość uzyskania środków na budowę wspólnej platformy przeszukującej katalogi bibliotek pracujących w różnych systemach bibliotecznych spowodowała, że uczestnicy SPB zaproponowali przystąpienie do porozumienia bibliotekom regionu. Inicjatywę SPB pozytywnie przyjęły biblioteki z Koszalina

¹ Już w pierwszej fazie realizacji projektu wycofała się Biblioteka Główna Wyższej Szkoły Morskiej. Pozostałe biblioteki zakupiły system Aleph, jednak został on rozwinięty jedynie w Bibliotece Głównej Politechniki Szczecińskiej i Bibliotece Głównej Pomorskiej Akademii Medycznej. Biblioteka Główna Uniwersytetu Szczecińskiego ze względów finansowych nie rozwijała systemu i w konsekwencji w 2007 roku zaimplementowała system open access o nazwie KOHA, który funkcjonuje z powodzeniem i jest nadal rozwijany.

² Akademia Rolnicza w Szczecinie i Politechnika Szczecińska na mocy ustawy z 5 grudnia 2008 roku funkcjonują pod nazwą Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie.

³ Pomorska Akademia Medyczna w Szczecinie na mocy ustawy z 10 czerwca 2010 roku zmieniła nazwę na Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie.

i Kołobrzegu: Biblioteka Politechniki Koszalińskiej, Koszalińska Biblioteka Publiczna, Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie oraz Biblioteka Publiczna w Kołobrzegu. Biblioteki te zostały przyjęte do porozumienia 24 kwietnia 2007 roku. Również tego dnia Szczecińskie Porozumienie Bibliotek zostało przekształcone w Zachodniopomorskie Porozumienie Bibliotek (ZPB). W kolejnych latach działalności akces przystąpienia do współpracy złożyły i stosowne dokumenty podpisały: Centrum Doradztwa i Doskonalenia Nauczycieli (CDiDN) w Szczecinie, Mediateka Akademii Sztuki w Szczecinie, Biblioteka Muzeum Narodowego w Szczecinie, Książnica Stargardzka oraz Biblioteka Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Koszalinie. Obecnie ZPB liczy 15 członków.

Zgodnie z postanowieniami zawartymi w porozumieniu jego sygnatariusze zobowiązali się do realizacji wspólnych działań mających na celu poprawę jakości usług bibliotecznych. W marcu 2008 roku podpisana została umowa o współpracy, na mocy której biblioteki wchodzące w skład ZPB udzieliły pełnomocnictwa dyrektorowi Książnicy Pomorskiej na wystąpienie do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007–2009 o dofinansowanie projektu pod nazwą Zachodniopomorski System Informacji Regionalnej i Naukowej (ZSIRENa). Umowa podpisana została pomiędzy Książnicą Pomorską – beneficjentem środków – a następującymi instytucjami: Akademią Morską w Szczecinie, Akademią Rolniczą w Szczecinie, Koszalińską Bibliotekę Publiczną, Miejską Bibliotekę Publiczną w Kołobrzegu, Miejską Bibliotekę Publiczną w Szczecinie, Politechniką Koszalińską, Politechniką Szczecińską, Pomorską Akademią Medyczną w Szczecinie, Uniwersytetem Szczecińskim, Wyższym Seminarium Duchownym w Koszalinie. Projekt ZSIRENa miał na celu wspieranie rozwoju województwa zachodniopomorskiego przez rozbudowę regionalnej i lokalnej infrastruktury społeczeństwa informacyjnego, wyrównanie dysproporcji w zakresie dostępu i wykorzystania internetu i technologii informacyjnych i komunikacyjnych, zapewnienie mieszkańcom naszego regionu swobodnego dostępu do narodowego i regionalnego dziedzictwa kulturowego. Zachodniopomorski System Informacji Regionalnej i Naukowej zakładał połączenie zachodniopomorskich bibliotek naukowych i publicznych w wirtualną sieć. Głównym zadaniem projektu były i są nadal: ochrona narodowego i regionalnego dziedzictwa kulturowego, archiwizacja najcenniejszych zbiorów, wspieranie rozwoju miast i regionu przez rozbudowę regionalnej i lokalnej infrastruktury społeczeństwa informacyjnego⁴.

W celu sprawniejszej realizacji projektu 6 listopada 2008 roku członkowie ZPB wybrali Radę Zarządzającą, której zadaniem było bieżące kierowanie realizacją

⁴ Zob. <http://www.ksiaznica.szczecin.pl/www/wydarzenia-komunikaty/single/id/335>.

projektu. Przewodnictwo w radzie objęła Książnica Pomorska, a w składzie rady znaleźli się jeszcze czterej przedstawiciele bibliotek – uczestników projektu.

Okres od marca 2008 do maja 2009 roku to czas bardzo intensywnych prac wszystkich członków porozumienia nad realizacją projektu.

Dla realizacji zadania, które okazało się skomplikowane ze względu na swój zasięg i różnorodność systemów informacyjnych, konieczne było zastosowanie nowoczesnych rozwiązań informatycznych stosowanych w bibliotekach zagranicznych. Do budowy portalu (metawyszukiwarki) wykorzystany został system Matalib firmy ExLibris. W celu ułatwienia dostępu do zasobów informacyjnych i cyfrowych czytelnikom własnej biblioteki każdy z uczestników porozumienia może rozwijać według indywidualnych potrzeb swój portal umożliwiający wyszukiwanie wyłącznie w zasobach macierzystej biblioteki.

Kulminacyjnym punktem realizacji projektu było zaprezentowanie 8 maja 2009 roku Zachodniopomorskiego Systemu Informacji Regionalnej i Naukowej, w ramach którego zrealizowane zostały dwa zadania: Zachodniopomorska Biblioteka Cyfrowa „Pomerania” oraz Rozproszony Katalog Biblioteczny (RoKaBi)⁵. Za pomocą zaprezentowanego i nadal rozbudowywanego portalu RoKaBi można przeszukiwać zasoby informacyjne Szczecina – RoKaBiSz, regionu – RoKaBiRe. Ten ostatni przeszukuje nie tylko zasoby regionu, lecz także Szczecina. Natomiast RoKaBiNa dodatkowo przeszukuje wybrane zasoby ogólnopolskie oraz ogólnodostępne zasoby światowe.

Uroczystego otwarcia dokonał ówczesny marszałek województwa zachodniopomorskiego – Władysław Husejko. Podczas uroczystości zaprezentowano zbiory zdigitalizowane i umieszczone w bibliotece cyfrowej, należące do bibliotek wchodzących w skład ZPB. Podobna uroczystość prezentująca Rozproszony Katalog Biblioteczny oraz Bibliotekę Cyfrową „Pomerania”, a w niej zdigitalizowane zbiory bibliotek Koszalina i Kołobrzegu miała miejsce 4 grudnia 2009 roku w Koszalińskiej Bibliotece Publicznej. Prezentacja ta otrzymała nazwę „Odsłona Koszalińska”. Na uroczystości obecni byli przedstawiciele władz Koszalina, dyrektorzy bibliotek członkowskich ZPB, dyrektorzy bibliotek publicznych regionu oraz wielu zaproszonych gości.

Mimo zakończenia projektu Zachodniopomorski System Informacji Regionalnej i Naukowej, w ramach którego powstała Biblioteka Cyfrowa „Pomerania” oraz Rozproszony Katalog Biblioteczny, ZPB nie zakończyło swojej działalności

⁵ Do zasobów przeszukiwanych za pomocą RoKaBi należą katalogi online, bibliografie regionalne i terytorialne, bibliografie prac naukowych, zasoby elektroniczne (w tym licencjonowane bazy danych, czasopisma elektroniczne i naukowe bazy danych, takie jak EBSCO, Springer, Web of Science itp.) oraz Zachodniopomorska Biblioteka Cyfrowa „Pomerania”. Portal ten umożliwia czytelnikom przeszukiwanie wszystkich zasobów bibliotek jednocześnie i zlokalizowanie ich za pomocą jednego polecenia wyszukiwawczego.

i z powodzeniem funkcjonuje nadal. Biblioteka cyfrowa jest systematycznie rozwijana, a do RoKaBi dołączane są kolejne katalogi bibliotek, które zadeklarowały chęć współuczestnictwa w ZSIReNa. W kolejnych latach wcielone zostały m.in. katalogi Archiwum Archidiecezjalnego w Szczecinie, Archiwum Państwowego w Szczecinie oraz Białogardzkiej Biblioteki Publicznej.

Budowa Biblioteki Cyfrowej „Pomerania” oraz Rozproszonego Katalogu Bibliotecznego to nie jedyne wspólne działania. W ramach SPB, a następnie ZPB zorganizowano także wiele konferencji, seminariów i warsztatów.

Jeszcze przed podpisaniem SPB, 19 listopada 2004 roku, zorganizowana została w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Szczecińskiego konferencja *Stan i perspektywy rozwoju szczecińskich bibliotek*. Po dziesięciu latach członkowie porozumienia spotkali się ponownie, omawiając działania i zmiany, jakie dokonały się przez dekadę. Wśród uczestników konferencji zorganizowanej ponownie w murach Biblioteki Głównej Uniwersytetu Szczecińskiego 2 grudnia 2014 roku byli zarówno wszyscy uczestnicy poprzedniej edycji konferencji, jak i nowi członkowie, którzy zaprezentowali obecny stan reprezentowanych przez siebie bibliotek.

Przez lata wspólnych działań zorganizowano w sumie 13 konferencji i seminariów środowiskowych⁶. Dodatkowo każdego roku odbywają się wiosną i jesienią konferencje programowe dyrektorów bibliotek wchodzących w skład ZPB,

⁶ Jak wspominałam, pierwsza konferencja odbyła się w listopadzie 2004 roku. Dnia 22 marca 2006 roku w Bibliotece Głównej Politechniki Szczecińskiej odbyło się seminarium *Ocena stanu kadry szczecińskich bibliotek*. Materiały z seminarium ukazały się w publikacji wydanej przez Bibliotekę Główną PS. Kolejna konferencja odbyła się w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Szczecińskiego dnia 10 maja 2006 roku, a jej tematem była *Działalność informacyjna Oddziałów Informacji Naukowej Szczecińskiego Porozumienia Bibliotek*. Dwa kolejne seminaria odbyły się również w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Szczecińskiego: 21 stycznia 2010 roku – *Formy promocji w bibliotekach*, a 14 marca 2010 roku – *Metodologia pracy naukowej*. Dnia 21 maja 2010 roku w Bibliotece Głównej Pomorskiej Akademii Medycznej miała miejsce kolejna sesja środowiskowa poświęcona *Formom dydaktyki w bibliotekach*. 18 listopada 2010 roku ponownie w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Szczecińskiego odbyły się warsztaty *Biblioteka przyjaznych mediów*. Natomiast 25 listopada tego samego roku w Bibliotece Głównej Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego miało miejsce seminarium *Warsztat informacyjny współczesnej biblioteki*. Kolejna konferencja odbyła się w Koszalinie i Mielnie w dniach 11–12 kwietnia 2011 roku. Była to wspólna konferencja ZPB i dyrektorów bibliotek publicznych województwa zachodniopomorskiego. Dwa następne seminaria to: *Biblioteki cyfrowe w społeczeństwie informacyjnym*, które odbyło się 10 maja 2011 roku w Bibliotece Głównej Akademii Morskiej w Szczecinie, oraz *Rola ośrodków informacji naukowej w nabywaniu i kształtowaniu umiejętności informacyjnych*, która miała miejsce 27 kwietnia 2012 roku w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Szczecińskiego. Dziesięć lat po pierwszej konferencji odbyła się wspomniana w tekście konferencja *Stan i perspektywy rozwoju bibliotek zachodniopomorskich*. Ostatnią konferencją, która zorganizowana została wspólnie ze Stowarzyszeniem Bibliotekarzy Polskich 22 września 2016 roku w Bibliotece Głównej Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego, dotyczyła *E-zasobów – kierunków rozwoju*.

na których omawiane są najważniejsze sprawy bieżące oraz plany na następny okres działalności.

Kolejnym wspólnym zadaniem realizowanym przez porozumienie jest redakcja „Bibliotekarza Zachodniopomorskiego”. Uczestnicy ZPB dążyli do podniesienia rangi kwartalnika, starali się, aby „Bibliotekarz Zachodniopomorski” stał się czasopismem o charakterze nie tylko warsztatowym, ale również naukowym. Celu tego nie udało się jednak zrealizować do końca. Po kilku wydanych numerach wydawnictwa, w którym znalazły się artykuły recenzowane, „Bibliotekarz Zachodniopomorski” pozostał czasopismem typowo warsztatowym. Głównym powodem jest niestety brak materiałów o charakterze naukowym, które mogłyby zostać zrecenzowane.

W celu poszerzenia zawartości czasopisma, które w większości publikowało artykuły, komunikaty przygotowane przez Książnicę Pomorską i inne biblioteki publiczne, rozpoczęto publikowanie zeszytów zawierających materiały dostarczone przez biblioteki akademickie. Do tej pory ukazały się cztery takie zeszyty. W przygotowaniu jest zeszyt za rok 2018. Rok 2019 będzie rokiem jubileuszowym „Bibliotekarza Zachodniopomorskiego”. Z tej okazji planowane jest wydanie zeszytu specjalnego poświęconego 60-leciu czasopisma.

W ramach porozumienia stworzono ponadto Serię Bibliotekarza Zachodniopomorskiego, w której wydawane są materiały nie tylko z konferencji, seminariów organizowanych w ramach SPB czy ZPB, ale także z konferencji organizowanych przez Książnicę Pomorską. Do chwili obecnej ukazało się 15 zeszytów serii⁷. Mimo starań nie udało się przygotować zeszytów zawierających materiały z sześciu polsko-niemieckich konferencji. Powodem są trudności z pozyskaniem referatów wygłoszonych przez bibliotekarzy z Niemiec.

Współpraca bibliotek w ramach SPB, a następnie ZPB to również doskonały przykład integracji środowiska biblioteczności województwa zachodniopomorskiego. W jej ramach wielokrotnie odbywały się spotkania pracowników różnych oddziałów. Miały one charakter warsztatowy. Dyskutowano nad problemami występującymi w codziennej pracy oddziałów udostępniania, gromadzenia,

⁷ Pierwszy numer Serii Bibliotekarza Zachodniopomorskiego ukazał się w 2005 roku i były to materiały z konferencji *Stan i perspektywy rozwoju szczecińskich bibliotek*, redaktorem tych materiałów był dyrektor Biblioteki Głównej US prof. dr hab. Radosław Gaziński. Kolejne numery to materiały z konferencji i seminariów, które odbywały się w ramach SPB, ZPB lub Książnicy Pomorskiej, a także materiały z pięciu ogólnopolskich konferencji zorganizowanych przez Bibliotekę Główną Uniwersytetu Szczecińskiego i konferencji ogólnopolskiej zorganizowanej przez filię Biblioteki Głównej Uniwersytetu Szczecińskiego – Bibliotekę Ekonomiczną. Ostatni, 16. tom stanowi materiały z konferencji środowiskowej zorganizowanej dziesięć lat po pierwszej – *Stan i perspektywy rozwoju bibliotek zachodniopomorskich – 10 lat później*. Z 16 numerów, które ukazały się do tej pory, 11 to materiały z konferencji i seminariów zorganizowanych przez system biblioteczno-informacyjny Uniwersytetu Szczecińskiego.

opracowania czy wypożyczeniach międzybibliotecznych. Zastanawiano się nad możliwościami ich rozwiązywania. Spotkania były także doskonałym pretekstem do poznania osób pracujących w różnych bibliotekach w podobnych działach. Przyczyniły się one znacząco do zmniejszenia barier w komunikacji interpersonalnej.

Opisując działalność ZPB, należy podkreślić bardzo dobrze rozwijającą się współpracę bibliotekarzy województwa zachodniopomorskiego z bibliotekarzami landu Mecklenburg-Vorpommern. Dnia 13 maja 2013 roku w Akademii Morskiej w Szczecinie nastąpiło uroczyste podpisanie porozumienia o wzajemnej współpracy pomiędzy Landesverband Mecklenburg-Vorpommern des Deutschen Bibliotheksverbands (DBV MV) a ZPB. Ze strony polskiej porozumienie podpisał ówczesny koordynator ZPB dyrektor Biblioteki Głównej Akademii Morskiej w Szczecinie Elżbieta Edelman, ze strony niemieckiej burmistrz Wismaru Thomas Beyer, który pełnił funkcję przewodniczącego Deutschen Bibliotheksverbands. Na mocy wspomnianego wyżej porozumienia wspólnie zorganizowano już sześć konferencji polsko-niemieckich, których tematyka była bardzo różnorodna i dotyczyła zagadnień związanych z funkcjonowaniem bibliotek w obu krajach⁸. Konferencje odbywają się przemiennie w obu krajach, w różnych miastach. Ostatnia zorganizowana przez stronę polską konferencja wykroczyła poza granice województwa zachodniopomorskiego i do współpracy została zaproszona Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. Zbigniewa Herberta w Gorzowie Wielkopolskim. Biblioteka ta była również współorganizatorem ww. konferencji,

⁸ Pierwsza konferencja odbyła się w Szczecinie w dniach 20–21 września 2012 roku. Tematem jej były *Prawne i organizacyjne uwarunkowania funkcjonowania bibliotek pogranicza polsko-niemieckiego*. Organizatorem była Biblioteka Główna Uniwersytetu Szczecińskiego i Biblioteka Główna Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego.

Kolejna konferencja miała miejsce w Schwerinie i Groß Raden w dniach 7–9 października 2013 roku, a organizatorem jej była Landesbibliothek Mecklenburg-Vorpommern w Schwerinie. Głównym tematem były aktualne trendy biblioteczne w obydwu regionach.

Trzecia międzynarodowa konferencja zorganizowana została przez Koszalińską Bibliotekę Publiczną i odbyła się w Koszalinie i Mielnie w dniach 22–24 września 2014 roku, a jej tematem była szeroko pojęta *Historia i współczesność książki*.

Czwartą konferencję zorganizowała Biblioteka Uniwersytecka w Rostocku wraz z Miastem Hanzeatyckim Rostockiem, związkami landu Meklemburgii-Pomorza Przedniego: Niemieckim Stowarzyszeniem Bibliotekarzy (DBV) i Stowarzyszeniem Bibliotekarzy Niemieckich (VdB), Zachodniopomorskim Porozumieniem Bibliotek oraz Fundacją Współpracy Polsko-Niemieckiej. Odbyła się ona w dniach 23–25 września 2015 roku. Tematem jej była *Przyszłość pomieszczeń bibliotecznych – biblioteki w XXI wieku*. Uczestniczyli w niej oprócz bibliotekarzy województwa zachodniopomorskiego również przedstawiciele Biblioteki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Kolejna konferencja odbyła się w Gorzowie Wielkopolskim w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Zbigniewa Herberta w dniach 8–9 września 2016 roku, a jej tematem, jak już wspomniałam, była *Nowoczesna biblioteka wobec wykluczenia społecznego*.

która dotyczyła działań bibliotek wobec wykluczenia społecznego. Omówione zostały m.in. działania bibliotekarzy niemieckich wobec, gorącego obecnie tematu, imigrantów i uchodźców oraz związanych z tym problemów. Strona polska skupiała się na działaniach bibliotek zmierzających do likwidacji barier wykluczających różne grupy społeczne z życia edukacyjnego i kulturowego.

Na konferencji obecny był przedstawiciel Ministerium für Bildung, Wissenschaft und Kultur Mecklenburg-Vorpommern Martin Dube, a także przewodniczący Deutschen Bibliotheksverbands – burmistrz Wismaru Thomas Beyer.

Kolejna z cyklicznych konferencji polsko-niemieckich zorganizowana przez stronę niemiecką odbyła się w dniach 13–14 września 2017 roku w Neubrandenburgu. Miejsce to nie zostało wybrane przypadkowo. Od 2017 roku rolę burmistrza Wismaru – przewodniczącego Deutschen Bibliotheksverbands przejął burmistrz Neubrandenburga Silvio Witt.

Tematem konferencji były *Portale regional, national, international*. Obrady odbyły się pierwszego dnia w Regionalbibliothek Neubrandenburg, drugiego w Hochschule Neubrandenburg. Uczestnicy konferencji mieli okazję wysłuchać ciekawych referatów przygotowanych przez stronę niemiecką⁹, a także zapoznać się z różnym typem bibliotek: Regionalbibliothek Neubrandenburg, Bibliothek der Hochschule Neubrandenburg oraz Bibliothek und des Archives Instituts für Umweltgeschichte der Hochschule Neubrandenburg.

Kolejna konferencja organizowana przez stronę polską zaplanowana jest na wrzesień 2018 roku i odbędzie się w Szczecinie.

Oprócz wspólnych konferencji strona niemiecka i polska realizują wspólne działania mające na celu digitalizację i scalanie rozproszonych kolekcji znajdujących się po obu stronach granicy.

Kolejnym działaniem, jakie udało się zrealizować w 2017 roku, jest wydanie przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Szczecinie przygotowanego wspólnie kalendarza na 2018 rok. Zawiera on zdjęcia ze wszystkich bibliotek – członków ZPB i bibliotek landu Mecklenburg-Vorpommern wraz z zaznaczonymi wszystkimi obowiązującymi po obu stronach granicy dniami świątecznymi. Kolejna edycja kalendarza jest przygotowywana przez stronę niemiecką.

W całym dotychczasowym okresie funkcjonowania SPB, a następnie ZPB jego członkowie wybierali spośród siebie koordynatorów. Początkowo koordyna-

⁹ Jeden z referatów omawiał aktualnie realizowany przez Bibliotekę Uniwersytecką w Rostoku projekt dotyczący budowy portalu poświęconego księgozbiорom kościelnym rozproszonym w regionie. Bardzo ciekawa prezentacja dotyczyła „Lenné Portals”. Omawiała prace realizowane wspólnie przez pracowników i studentów Hochschule Neubrandenburg i Politechniki Koszalińskiej, a polegające na odtworzeniu projektów i wszelkich dokumentów dotyczących projektów ogrodów Petera Josepha Lenné. Wiele z tych ogrodów powstało także na terenach obecnych województw zachodniopomorskiego, lubuskiego i wielkopolskiego.

tor wybierany był na jeden rok, jednak kilkakrotnie kadencja ta była przedłużana na kolejny rok w celu lepszej organizacji i realizacji podejmowanych wspólnie przedsięwzięć. Od 2012 roku kadencja koordynatora jest dwuletnia¹⁰.

Podsumowując lata współpracy w ramach ZPB, z całą stanowczością można stwierdzić, że jest to dobrze rozumiana współpraca pozbawiona rywalizacji. Wszystkie współpracujące z sobą biblioteki czerpią z tych wspólnych działań korzyści. Oprócz wymiernych korzyści w postaci realizacji projektów bardzo ważną sprawą jest:

- budowa wspólnej informacji o zasobach,
- sprawniejsza obsługa czytelników,
- lepsze funkcjonowanie wypożyczalni międzybibliotecznej,
- doksztalcanie pracowników i ich integracja,
- rozwój szeroko pojętego bibliotekoznawstwa jako nauki.

Trudno stwierdzić, czy bibliotekarze województwa zachodniopomorskiego są wyjątkowym środowiskiem, które potrafi porozumieć się w wielu kwestiach zawodowych, uzgodnić wspólne działania bez odrobiny konkurencji. Dyskusje na forum porozumienia były niekiedy burzliwe, ale zawsze dochodzono do konsensusu z korzyścią dla całego środowiska.

Działania i integracja przeniosły się również na sferę prywatną. Wspólne spotkania organizowane poza godzinami pracy, na które przyjeżdżają dyrektorzy z Koszalina czy Kołobrzegu, a także goście z Niemiec, są najlepszym świadectwem potwierdzającym tezę o możliwej współpracy bez rywalizacji.

Bibliografia

- Różycka, M. (2005). Szczecińskie Porozumienie Bibliotek. *Bibliotekarz Zachodniopomorski*, 2–3, s. 47–49.
- Różycka, M. (2014). Zachodniopomorskie Porozumienie Bibliotek – historia powstania, działalność bieżąca, najbliższe plany. *Bibliotekarz Zachodniopomorski*, 2, s. 20–29.
- Zachodniopomorski System Informacji Regionalnej i Naukowej. Pobrane z: <http://www.ksiaznica.szczecin.pl/www/zsirena> [dostęp: 12.06.2017].

¹⁰ Do tej pory koordynatorami byli dyrektorzy z następujących bibliotek: 2005–2006 – Miejska Biblioteka Publiczna w Szczecinie, 2006–2007 – Biblioteka Główna Politechniki Szczecińskiej, 2007–2008 – Biblioteka Główna Politechniki Szczecińskiej, 2008–2009 – Książnica Pomorska, 2009–2010 – Biblioteka Główna Uniwersytetu Szczecińskiego, 2010–2011 – Biblioteka Główna Uniwersytetu Szczecińskiego, 2011–2012 – Miejska Biblioteka Publiczna w Kołobrzegu, 2012–2014 – Biblioteka Główna Akademii Morskiej, 2014–2016 – Biblioteka Główna Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego, 2016–2018 – Biblioteka Główna Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego. W kwietniu 2018 roku na kolejnej konferencji programowej zostanie wybrany nowy koordynator.

Miroslawa Różycka

Cooperation of the Librarians of the West-Pomeranian Voivodeship

Abstract. Cooperation among libraries is possible. Such cooperation among libraries – and not only among the public scientific ones but also among the ones within archives and museums – is exemplified by the West-Pomeranian Agreement of Libraries. The article presents the way the agreement was achieved, the activities resulting from it, and the effects of the cooperation itself. The article also describes the cooperation over the frontiers and inside the country.

Keywords: the West-Pomeranian Agreement of Libraries (ZPB), regional cooperation, cooperation over the frontiers, digital library, West-Pomeranian Librarian, integration.

Nadesłano 14 VI 2017.